యూనిట్ II

4. ఇల్లు-ఆనందాల హరివిల్లు

ఆలోచించండి - చెప్పండి

© not to be republished

ప్రశ్నలు

1. మొదటి చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు?
   ఏం జరుగుతున్నది?
2. రెండవ చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు?
   ఏం జరుగుతున్నది?
3. మీ కుటుంబంలో ఎవరెవరు ఉంటారు?
4. మీ ఇంటి వాతావరణం ఎలా ఉంటుంది?

ఉద్దేశం

భారతదేశంలోని కుటుంబవ్యవస్థ పట్ల అంతర్జాతీయ సమాజం అనేక ప్రశంసలను కురిపించింది. ప్రపంచానికే ఆదర్శంగా నిలిచిన మన కుటుంబవ్యవస్థ గొప్పతన్నాన్ని తలచుకుంటూ, దాన్ని కాపాడుకోవాలని తెలపడమే ఈ పాఠ్యభాగ ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు

1. పాఠం చదవండి. పదపట్టిక చూసి పదాలకు అర్థాలు తెలుసుకోండి.
2. సందర్భానికి తగిన అర్థాలు గ్రహించి చిత్రాల ఆధారంగా పాఠం భావాన్ని గ్రహించండి.
3. అర్థంగాని విషయాల గురించి మొదట జట్టులో చర్చించండి. తర్వాత ఉపాధ్యాయుడితో చర్చించి అవగాహన పెంచుకోండి.

పక్షి ఆకాశమంతా విహరించి వచ్చినా తిరిగి చేరుకునేది తన గూటికే. మనిషికూడా ప్రపంచంలోని అద్భుతమైన ప్రదేశాలెన్నింటినీ తిరిగినా చివరకు చేరుకునేది తన ఇంటికే. అందుకే మనిషి జీవితంలో ఇంటికి చాలా ప్రాధాన్యం ఉంది!

ఇల్లంటే ఇటుకలు, ఇసుక, సిమెంటు, రాళ్ళతో కట్టిన నాలుగు గోడల నిర్మాణమో, ఓ పూరిగుడిసో, ఓ బంగళానో, భవనమో కాదు. ఇల్లంటే మన భావోద్వేగాలన్నింటిని పంచుకునే అనుబంధాల వేదిక.

ఇల్లంటే .... అమ్మ,

ఇల్లంటే .... నాన్న,

అక్కా చెల్లెళ్ళు, అన్నా తమ్ముళ్ళు తాతయ్య, నాన్నమ్మ, ... ఇదే కుటుంబం.

ఇది సుఖసంతోషాల వాకిలి. ఆనందాల లోగిలి. ప్రేమానురాగాల పల్లకి. తల్లిదండ్రులు పిల్లలు కలిసి ఉండే ఒక అందమైన ఆత్మీయ బంధం.

సామాజిక, మానసిక శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయంలో "ఒకే గొడుగునీడలో ఉంటూ, మానసిక, ఆర్థిక సహాయ సహకారాలందుకుంటూ, సహజ ఆమోదయోగ్యమైన సంబంధాలున్న స్త్రీ, పురుషులు, వారి పిల్లలూ ఉన్న ఈ సమూహమే కుటుంబం".

కాలాలు మారినా, ఏళ్ళు గడిచినా భారతదేశంలో ఇప్పటికీ కుటుంబ వ్యవస్థ నిలిచి ఉంది. విశ్వసనీయత, సమగ్రత, ఏకత అనే మూడు మూలస్తంభాల మీద మన కుటుంబవ్యవస్థ ఆధారపడి ఉంది. "అందరి సుఖంలో నా సుఖం ఉంది. వారికోసమే మన జీవితం" అనే త్యాగభావన భారతీయ కుటుంబానికి ప్రాతిపదిక.

సమాజంలో కుటుంబమే అత్యంత కీలకమైంది. ప్రప్రథమ సమూహం పరివారమే. వ్యక్తి సమాజంలో ఒంటరిగా మనజాలడు. కుటుంబంతో తాను మమైకమై జీవించడంద్వారా ఆనందాన్ని పొందుతాడు. అందుకే పుట్టుకతోనే మనిషికి కుటుంబంతో విడదీయలేని అనుబంధం ఏర్పడుతుంది.

పోషణ, భద్రత కల్పించడం కుటుంబ వ్యవస్థలో మౌలికాంశాలు. కుటుంబ వ్యవస్థకు పునరుత్పత్తి ప్రాథమిక లక్షణం. కుటుంబంలో అనుభవాలు, అనుభూతులు కాలానుగుణంగా మారుతూంటాయి. పిల్లలకు సమాజంలో ఒక స్థానాన్ని కల్పించడం, విచక్షణ జ్ఞానాన్నివ్వడం, సంస్కృతిని వారసత్వంగా అందించడం కుటుంబ వ్యవస్థ ప్రధాన ఉద్దేశాల్లో ఒకటి.

కుటుంబ భావన, వ్యవస్థ నిన్నమొన్నటిదిగాదు. దీనికి వేలసంవత్సరాల చరిత్ర ఉంది. ఇది వివాహబంధంతోనే మొదలవుతుంది. నాగరికత సౌరభం లేని ఆదిమమానవుడు పెళ్ళి, ఇల్లు అనే బంధం లేకుండా స్వేచ్ఛగా జీవించాడు. కొంత నాగరికత అలవడిన తరవాత సమూహాలను ఏర్పరచుకొని

జీవించడం ప్రారంభించాడు. వ్యవసాయంచేసి పంటలు పండించడం మొదలుపెట్టాక గుహలనుంచి గృహంలోకి మారిపోయాడు. అదే ఒక పెద్దమలుపు. తాను నిర్మించుకున్న ఇంటిపై కుటుంబంపై ఎనలేని మక్కువను పెంచుకున్నాడు. వివాహబంధాన్ని వివేచనతో ఏర్పరచుకొని అందమైన కుటుంబాన్ని రూపొందించుకున్నాడు.

వేదకాలంనాటికే నాగరికమైన పద్ధతుల్లో ఈ కుటుంబవ్యవస్థ ఏర్పడిందని కొందరు చరిత్రకారుల భావన. వారి రాతల వల్ల కుటుంబ జీవనవిధానం ఆ కాలంలో అత్యున్నత స్థాయిలో ఉండేదనీ, భార్యాభర్తల సంబంధ బాంధవ్యాలు ఉన్నతశ్రేణిలో ఉండేవని తెలుస్తూంది. వేల ఏండ్ల నుంచీ విలువలకు కట్టుబడి జీవిస్తూ విశ్వానికి ఆదర్శంగా నిలిచిన కుటుంబ వ్యవస్థ మనది.

ఆనాడు కుటుంబ జీవనం చాలా వరకు సాఫీగా సుఖంగా సాగిపోయిందనీ, అది చాలా నియమబద్ధంగా ఉండేదని తెలుస్తూంది.

కుటుంబంలో తల్లి పాత్ర అత్యంత కీలకమైంది. గౌరవ ప్రదమైంది. అందుకే ఒకప్పుడు మాతృస్వామ్య వ్యవస్థ ఏర్పడింది. 'ఇంటికి దీపం ఇల్లాలు' అనే నానుడిని బట్టి భారతీయ సంస్కృతిలో స్త్రీకి ఎంతటి ఉన్నతస్థానం ఇచ్చారో అర్థమవుతుంది.

అంతేగాక ఆనాటి సమాజంలో ఉన్న నాలుగు ఆశ్రమాల్లోనూ గృహస్థాశ్రమానికి అత్యంత ప్రాధాన్యం ఉంది. గృహస్థాశ్రమ ధర్మం ద్వారా ఇతర ఆశ్రమ ధర్మాలు సక్రమంగా కొనసాగుతాయి. అందుకే గార్హస్థ్య జీవితం అతి సుందరమని వారి భావన. పూర్వకాలం నుండీ ఉన్న కుటుంబవ్యవస్థ ప్రధానంగా ఉమ్మడికుటుంబవ్యవస్థ. ఈ వ్యవస్థ నేటికీ దక్షిణ భారతదేశం కంటే ఉత్తర భారతదేశంలో ఎక్కువగా కొనసాగుతూంది.

ఉమ్మడి కుటుంబంలో కష్టసుఖాల్ని అందరితోనూ పంచుకోవడం జరిగేది. తద్వారా ఓదార్పు లభించేది.

© SCERT not to be published

ప్రతిపనిలోనూ సహాయ సహకారాలూ, సూచనలూ, సలహాలు లభించేవి. శుభాశుభాలకు చేదోడువాదోడుగా నిల్చేవారు. ఆనందాన్ని పంచుకొనేవారు. ఇలా వాతావరణం ఆహ్లాదకరంగా, సందడిగా ఉండేది.

చిన్నపిల్లలకైతే మహాసరదాగా ఉండేది. అమ్మమ్మ, నాన్నమ్మ, తాతయ్యల ఒడిలో ఒదిగిపోయేవాళ్ళు. పెద్దల ఆలనాపాలనలో, వాళ్ళు చెప్పే కమ్మని కబుర్లూ, కథలతో ఆరోగ్యంగా పెరిగేవారు. అంతేగాక వాళ్ళ కుటుంబాల గొప్పతనాన్ని, గొప్పవాళ్ళను గురించి తెలుసుకొనేవారు. దేవాలయాలకు వెళ్ళాలన్నా, అంగట్లోకి వెళ్ళాలన్నా మరెక్కడికి వెళ్ళాలన్నా పిల్లలు పెద్దలతో వెళ్ళటానికే ఉత్సాహపడేవారు. ఇంట్లో అందరికీ పెద్దలపట్ల భయభక్తులుండేవి. తల్లిదండ్రుల సేవ భగవంతుని సేవగా భావించేవారు. ఈ విధమైన జీవనవిధానం వల్ల జీవితపథనిర్దేశం జరిగేది.

పిల్లలు స్వేచ్ఛగా వాళ్ళ స్నేహితుల ఇళ్ళకు వెళ్ళడం, అక్కడ పెద్దవారితోచనువుగా మాట్లాడడం వీళ్ళ ఆలోచనలకు పదును పెట్టేది. సమాజ స్థితిగతులనూ, ఆచారవ్యవహారాలనూ, సంస్కృతి సంప్రదాయాలనూ పిల్లలు ప్రత్యక్షంగా విని, చూసి ఆకళింపు చేసుకొనేవారు.

ఉమ్మడి కుటుంబాల్లో పిల్లలందరికీ ఒకేసారి భోజనాలు వడ్డించడం అనేది మహాసరదాగా ఉండేది. ఆడవాళ్ళకు అదో అవధానం చేసినంత పనయ్యేది. ఆటపాటల్లోనూ, కొట్లాటల్లోనూ, అవసరాలను నెరవేర్చుకోవడంలోనూ ఒకరితో ఒకరు పోటీపడేవారు. కాని పెద్దల కనుసన్నలలో, భయభక్తులతో క్రమశిక్షణలో ఉండేవారు. ఏం కావాలన్నా (పిప్పరమెంటో, బిస్కట్టో) ఏదైనా జరిగినా అమ్మమ్మ, నాన్నమ్మలను చేరేవారు. వాళ్ళు కూడా ప్రేమతో దగ్గరికి తీసుకునేవారు. 'అసలు కంటే వడ్డీ'యే ముద్దు కదా!

అలా 'కలిసి ఉంటే కలదు సుఖం' అనే సూత్రం ఆధారంగా సమష్టి కుటుంబం కుటుంబవ్యవస్థకు బలాన్ని చేకూర్చేది. కొందరి మనోభావాలు భిన్నంగా ఉన్నప్పటికీ మొత్తం కుటుంబానికి అక్కరకు వచ్చేదే అమలయ్యేది. స్వార్థపరతకు తావు తక్కువ. 'మన' అనే భావనకు అందరూ లోనై ఉండేవారు. రైతుకుటుంబాల్లో ఐతే ఇంటిల్లిపాది ఇంటి పనుల్లో, బయటి పనుల్లో పాలు పంచుకొనేవారు. శ్రామిక వర్గం అంతా దాదాపు అలానే ఉండేది. ఊరిలో ఏదన్నా పెళ్ళి లాంటి కార్యక్రమాలు జరిగితే అందరూ శ్రమను పంచుకొని ఆ కార్యక్రమం చేసేవారికి ఆనందం

© SCERT not to be republished

కలిగించేవారు. ఈ సంఘీభావమే దేశానికి వెన్నెముక అయింది. సిరిసంపదలను పోగు చేసింది. ప్రపంచంలోనే భారతదేశాన్ని ఉన్నతస్థానంలో నిలబెట్టింది ఆనాడు. మన ఇతిహాసాలైన రామాయణభారతాలు ఈ సమష్టి కుటుంబ వ్యవస్థను ప్రతిబింబిస్తాయి.

కాలం మారింది. కుటుంబం అనే మాటకు అర్థం, దాని నమూనా మారిపోయింది. ఉమ్మడి కుటుంబంలో వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యానికీ, సమానత్వానికీ ప్రాధాన్యం లేక పోవడం, స్వార్థం పూర్తిగా పెరిగిపోవడం, వీటివల్ల ఉమ్మడి కుటుంబవ్యవస్థలో మార్పులు అనివార్యమయ్యాయి. చిన్న కుటుంబభావన బలపడింది. సమష్టి వ్యవస్థ పూర్తిగా వ్యష్టి వ్యవస్థగా మారింది. తత్కారణంగా జీవన సరణిలో అనూహ్యమైన మార్పులు చోటుచేసుకున్నాయి. ఆధునికతవల్ల శ్రమవిభజనలో కొత్త మార్పులు వచ్చాయి. స్త్రీ పురుష సంబంధాల్లో కొత్త ధోరణులు ఏర్పడ్డాయి. ఆర్థికస్వేచ్ఛ, సమానత్వం, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యం అనే మూడింటిపైనే 'వ్యష్టి' కుటుంబం ఆధారపడింది. ఈ వ్యష్టి కుటుంబంలో వ్యక్తిగత గౌరవం, సమాజంలో ప్రత్యేక గుర్తింపు, నిర్ణయాధికారం లభిస్తాయి. అయితే ఇలా వ్యక్తి ప్రాధాన్యత పెరిగి కుటుంబ వ్యవస్థ మరుగున పడిపోతుంది.

దీని వల్ల కుటుంబపరమైన వారసత్వ భావనలు అందుతున్నాయా? దేశీయ సాంస్కృతిక, జీవన సంప్రదాయాలూ నిలుస్తున్నాయా? మానవ సంబంధాలూ, ఆప్యాయతానురాగాలు ఉంటున్నాయా? ఆర్థిక స్వావలంబనకోసం భార్యా భర్తలిద్దరూ సంపాదించాల్సిన అవసరం ఉన్నప్పటికీ జీవితానికి అదే గమ్యం, అదే లక్ష్యం అవుతున్నది. పిల్లలకు టీవీలు, కంప్యూటర్లే ఆటపాటలౌతున్నాయి. భాష పరిమితికి లోనవుతున్నది. భావం సంకుచితమౌతున్నది. అనుభూతులు లోపిస్తున్నాయి. తల్లిదండ్రులకు పిల్లల సంక్షేమమే తొలి ప్రాధాన్యం కావాల్సి ఉండగా, దాని పట్ల వాళ్ళు తగినంత శ్రద్ధ చూపడం లేదు. అది పిల్లల మనస్తత్వం మీద విపరీతమైన ప్రభావాన్ని చూపుతూంది. తల్లిదండ్రులు పిల్లలకు వారసత్వంగా ఆరోగ్యం, సంస్కారం, చదువు, విజ్ఞానం మంచితనం, పరోపకారం గుణం అందించాలే తప్ప కేవలం డబ్బు కాదని గుర్తించాలి. పిల్లల సమస్త సద్గుణాలకూ, దుర్గుణాలకూ 'ఇల్లే' పునాది కానీ ఆ 'ఇల్లే' కనుమరుగవుతోంది.

పిల్లలు కేర్‌టేకింగ్ సెంటర్లలో .....
భార్యాభర్తలు ఉద్యోగాలలో ......
పెద్ద వాళ్ళు వృద్ధాశ్రమాల్లో .....

ఆ మానవ సంబంధాలు ఏవి? అనురాగాలు ఏవి ? వారసత్వ అనుభూతులు ఎక్కడ? కుటుంబ నేపథ్యం, గొప్పతనం తెలిసే అవకాశం ఉందా?

ఆధునికీకరణ, నగరీకరణ, పాశ్చాత్యీకరణ, కంప్యూటరీకరణలు ఈ పరిస్థితికి కారణాలనీ కుటుంబవ్యవస్థపై ఇవి ఎనలేని ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయనీ సామాజిక శాస్త్రవేత్తలు అంటున్నారు. యంత్రశక్తి వినియోగం నానాటికీ పెరుగుతూంది. బట్టలు నేయడం, నూనెలు తీయడం మొన్నటిమాట. బట్టలుతకటానికి, నగల తయారీకి, నీళ్ళు తోడటానికి, పొలం దున్నటానికి, చెప్పులు కుట్టడానికి, చివరకు గిన్నెలు కడగటానికీ, కడిగిన చేతులు ఆరటానికి యంత్రశక్తినే వాడటం వల్ల మనిషి బద్ధకస్తుడౌతున్నాడు. చలాకీతనాన్ని కోల్పోతున్నాడు. అనేక రోగాల పాలౌతున్నాడు.

ఈ యాంత్రిక జీవన విధానం వల్ల కుటుంబంలోని అందాలు, ఆనందాలు హరించిపోతున్నాయి. వ్యష్టి కుటుంబంలోని లోపభూయిష్ఠమైన, స్వార్థంతో కూడిన జీవన విధానం వల్ల ఈ మార్పులు సంభవించాయి. కుటుంబసభ్యులు సుఖాల్నీ, సంతోషాల్నీ, కష్టాల్నీ, బాధల్నీ, పరస్పరం పంచుకోవాల్సి ఉండగా 'ఎవరికి వారే యమునాతీరే' అన్న విధంగా మెలగుతున్నారు. ఈ బలీయమైనకారణాల వల్లే పిల్లల్లో కొందరు అందరూ ఉండీ అనాథలుగా, మరికొందరు సమాజ వ్యతిరేకశక్తులుగా మారిపోతున్నారు. సమాజానికి పెను సవాళ్ళను విసురుతున్నారు; అశాంతి, హింసలకు ప్రధాన కారకులవుతున్నారు. పిల్లలపై తల్లిదండ్రుల ప్రభావంతో పాటు, సమాజం, సమవయస్కులు, ప్రసారసాధనాల ప్రభావం కూడా ఉందనేది ఎవరూ కాదనలేని వాస్తవం. కాని ఇప్పటికీ మంచి కుటుంబ నేపథ్యం నుంచి వచ్చిన పిల్లలు వీటన్నిటినీ అధిగమించి సమాజంలో నిలదొక్కుకుంటున్నారు.

ఇదిలా ఉండగా వృద్ధుల పరిస్థితి మరీ దయనీయంగా మారింది. వాళ్ళ ఆలనాపాలనా చూసే ఓపిక లేక, తమకు భారం అనే భావనతో వృద్ధాశ్రమాల్లో చేర్చి పిల్లలు బాధ్యతల్ని వదిలించుకుంటున్నారు. ఇది అందరూ ఆలోచించాల్సిన విషయం. కాబట్టి ఆర్థిక సంబంధాలూ, వ్యక్తిగత స్వార్థమూ, హక్కులూ వీటన్నిటికంటే మన బాధ్యతలూ, మానవ సంబంధాలూ ముఖ్యమని, అవి మన మనుగడకు ఆధారభూతాలనీ తెలుసుకోవాలి.

అలాగని వ్యష్టికుటుంబం వల్ల ఇబ్బంది అని చెప్పలేం. వ్యష్టికుటుంబంలో ఉన్నప్పటికీ కుటుంబ భావనలు పిల్లలకు వివరించి చెప్పగలగాలి...... పెద్దల బలాన్ని, పొందాలి, బలగాన్నీ పెంపొందించుకోవాలి. యాంత్రికత తగ్గాలి. మానవశక్తి, యుక్తి, నైపుణ్యాలు మన వారసత్వ సంపదను పెంచేలా ఉపయోగపడాలి. ఎవరి సంపాదన వారికి ఉండటం మంచిదే. అయినా సమస్యలను పరస్పరం ఆలోచించుకొని పరిష్కరించుకోవాలి. బాధ్యతలు పంచుకోవడం వల్ల యజమాని భారం తగ్గుతుంది. అంత మాత్రాన మానవసంబంధాలు విచ్ఛిన్నం కాకూడదు. యంత్రశక్తి మీదనే ఆధారపడి బద్ధకస్తులు కాకూడదు. యంత్రశక్తి అంతా ఏదో రకంగా ప్రకృతిపై ఆధారపడే ఉన్నది. ప్రకృతి వనరులను వాడుకోవడం మనకు ధర్మమే కాని వాటిని దోచుకోవడం, నిరుపయోగం చేయడం మన లక్ష్యం కాకూడదు.

మనం చేసే పని ఏదైనా మన సంస్కృతిని, వారసత్వాన్ని, దేశ ఔన్నత్యాన్నీ ఇబ్బడి ముబ్బడిగా పెంచి వారసులను ఉత్తేజితులను చేసే విధంగా ఉండాలి. అందుకు సమష్టి లేదా వ్యష్టి కుటుంబ వ్యవస్థలు దోహదం చేయాలి.

కుటుంబం అనే హరివిల్లులో అమ్మానాన్నలు, పిల్లలతోపాటు, తాతయ్య, నాన్నమ్మా, కూడా ఒక భాగమైతే అందం, ఆనందం వెల్లివిరుస్తుంది. 'ఇల్లే ఇలలో స్వర్గం' అవుతుంది.

సమాజానికి కుటుంబం వెన్నెముక. మంచికుటుంబం, మంచిసమాజం దీని నుంచి మంచిదేశం, మంచి ప్రపంచం ఏర్పడతాయి. ఇందుకు అందరూ కృషి చేయాలి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

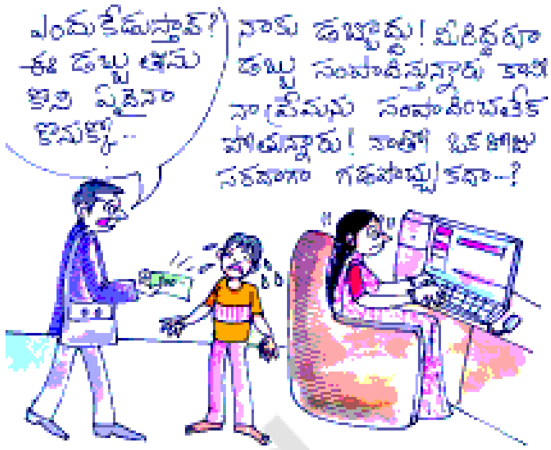

కుటుంబం అనే మాట మధురం. కుటుంబం అన్న భావన తలపుకు రాగానే మదిలో ఏదో అనిర్వచనీయమైన హాయి కలుగుతుంది. తీపి జ్ఞాపకాలెన్నో గుర్తుకు వస్తాయి.

చిన్ననాటి నుంచి ఇంట్లో అందరితో గడిపిన మధుర క్షణాలు, జీవితంలో జరిగిన సంఘటనలు పెద్దయిన తరవాత సినిమాలా కళ్ళముందు మెదలాలి. ఈ మధురమైన అనుభూతిని పదికాలాల పాటు పదిలంగా ఉంచుకోవాలంటే కమ్మని కుటుంబం కావాలి. గాంధీజీ, నెహ్రూజీ, ఠాగూర్, అబ్దుల్ కలాం లాంటి మహనీయులెందరికో వారి కుటుంబ నేపథ్యమే స్ఫూర్తి.

ఉమ్మడి కుటుంబం, వ్యష్టి కుటుంబాల మేలు కలయికతో సమానత్వం, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం, వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు భంగం కలగకుండా; ఆధిపత్యాల పోరులేని, ప్రేమానురాగాలు, విలువలు, మానవ సంబంధాలు అంతస్సూత్రమైన ఒక కొత్త కుటుంబ వ్యవస్థ రూపుదిద్దుకోవాలి. అప్పుడే సమాజం, దేశం, ప్రపంచం సుఖశాంతులతో విలసిల్లుతాయి.

ఇవి చేయండి

I. వినడం - మాట్లాడడం

1. కుటుంబం ఎలా ఉండాలి? మీ కుటుంబం గురించి చెప్పండి.
2. మీకు తెలిసిన సమష్టి కుటుంబం గురించి మాట్లాడండి.
3. కుటుంబంలో 'మన' అనే భావన లేకపోతే ఎలా ఉంటుంది?

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1 కింది పదాలను పాఠంలో గుర్తించండి. ఆ వాక్యాలను చదవండి. వాటి గురించి చెప్పండి.

ఆశ్రమధర్మాలు, గృహస్థాశ్రమం, జీవితపథం, గార్హస్థ్య జీవితం, సమాజ స్థితిగతులు, సంఘీభావం, సమష్టి వ్యవస్థ, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం, విశ్వసనీయత, సమగ్రత.

2 పాఠం చదివి సరైన సమాధానాలను గుర్తించండి.

1. ఇల్లు అంటే ఇలా ఉండాలి ( )
   (అ) అందమైన భవనం (ఆ) అంతస్థుల భవనం (ఇ) ప్రేమానురాగాల నిలయం (ఈ) ఇవేవీ లేనిది.
2. వేదకాలం అంటే ( )
   (అ) రామాయణ భారతాల తరువాతకాలం
   (ఆ) రామాయణ భారతాల మధ్యకాలం
   (ఇ) రామాయణ భారతాల ముందుకాలం
   (ఈ) కలియుగ కాలం
3. ఇంటికి సంబంధించిన నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో ఉండాల్సింది. ( )
   (అ) భార్యాభర్తలకు సమప్రాధాన్యం (ఆ) భార్యకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం
   (ఇ) భర్తకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం (ఈ) పిల్లలకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం

4. సంస్కృతీసంప్రదాయాలు ఎలా అలవడతాయి? ( )

(అ) కుటుంబంద్వారా (ఆ) సమాజంద్వారా

(ఇ) పాఠశాలద్వారా (ఈ) వీటన్నిటిద్వారా

5. "అందరి సుఖంలో నా సుఖం ఉంది" దీనిలో ఏ భావన ఉంది? ( )

(అ) స్వార్థ భావన (ఆ) నిస్స్వార్థ భావన

(ఇ) విశాల భావన (ఈ) సంకుచిత భావన

3 కింది ప్రశ్నలకు పాఠం చదివి జవాబులు రాయండి.

అ. కుటుంబమంటే ఏమిటి?

ఆ. భారతీయ సంస్కృతిలో స్త్రీకి ఉన్నత స్థానం ఇచ్చారు? ఎందుకు?

ఇ. వ్యష్టి కుటుంబం అంటే ఏమిటి? ఇవి ఎందుకు ఏర్పడుతున్నాయి?

ఈ. కుటుంబ వ్యవస్థకు మూల స్తంభాలేమిటి?

ఉ. తల్లిదండ్రులు పిల్లలకు వారసత్వంగా ఇవ్వాల్సిందేమిటి?

ఊ. కుటుంబ వ్యవస్థకు మౌలికాంశాలేవి?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదేసి వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

(అ) దేశానికి కుటుంబవ్యవస్థ వెన్నెముక అనడానికి కారణాలు రాయండి.

(ఆ) "అసలు కంటే వడ్డీయే ముద్దు" ఈ మాటను పాఠం ఆధారంగా వివరించండి.

(ఇ) 'మన' అనే భావనవల్ల కలిగే ప్రయోజనాలేమిటి?

(ఈ) "కలిసి ఉంటే కలదు సుఖం" దీన్ని వివరించండి.

(ఉ) యాంత్రిక జీవనం అంటే ఏమిటి?

(ఊ) మంచి కుటుంబ నేపథ్యం నుంచి వచ్చిన పిల్లలే ఈ సమాజంలో నిలదొక్కుకుంటున్నారు. ఎందుకు?

2. కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

(అ) తల్లిదండ్రులు ఇతరులతో పోటీపడుతూ పరుగెడుతున్న నేటి సమాజంలో పిల్లల పరిస్థితులేమిటి?

(ఆ) సమష్టి కుటుంబానికీ, వ్యష్టి కుటుంబానికీ మధ్య వ్యత్యాసమేమిటి? దాని పరిణామాలెలా ఉన్నాయి?

(ఇ) వ్యష్టి కుటుంబమైనా, సమష్టి కుటుంబమైనా, సమాజానికి, దేశానికి పనికొచ్చే పిల్లల్ని అందించాలంటే ఏం చేయాలి?

(ఉ) కుటుంబ వ్యవస్థ బాగా కొనసాగాలంటే మనమేం చేయాలి?

IV. పదజాలం

1. కింది పదాలకు సాధారణ అర్థాలు ఉంటాయి. కాని పాఠంలో ఏ అర్థంలో ఉపయోగించారో వివరించండి.

అ. పునాది ఆ. పెద్ద మలుపు ఇ. అవధానం

ఈ. మరుగునపడి పోవడం ఉ. కనుమరుగవడం

2. కింది పదాలనుపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి

అ. తల్లి-తండ్రి ఆ. ప్రేమ - అనురాగం ఇ. అమ్మమ్మ - నాన్నమ్మ

ఈ. అందం - ఆనందం ఉ. అవస్థ - వ్యవస్థ ఊ. హక్కులు - బాధ్యతలు

© SCERT not to be republished

3. కింది మాటలకు వ్యతిరేక అర్థానిచ్చే పదాలు గళ్ళల్లో ఉన్నాయి. వాటిని వెతికి, వాటినుపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

అ. సహాయత

ఆ. ఐక్యత

ఇ. సమానత్వం

ఈ. ఉత్సాహం

ఉ. ప్రాధాన్యం

గ	ల	గ	ల	ని	శ్రీ	అ
అ	నై	క్య	త	స్న	రా	స
రా	వి	చె	ట్టు	హా	ము	మా
ని	రు	త్సా	హం	య	డు	న
బా	వ	గా	రు	త	క	త్వం
న	అ	ప్రా	ధా	న్యం	చ	మి

V. ప్రశంస

మీరు చూసిన ఒక మంచి కుటుంబాన్ని గురించి మీ భావనలను తెలుపుతూ మీ స్నేహితుడికి/ తాతయ్యకు ఉత్తరం రాయండి.

VI. సృజనాత్మకత

వేసవి సెలవుల్లో మీరు మీ స్నేహితుల ఇంటికి వెళ్ళారు. ఆ కుటుంబం మిమ్మల్ని ఎంతో ప్రేమగా చూసుకుంది. ఇంటికి తిరిగి వచ్చాక మీ స్నేహితులకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ లేఖ రాయండి.

లేదా

తాతయ్య, నాన్నమ్మ, అమ్మా,నాన్న పిల్లలూ అంతా కలిసి ఉంటేనే కుటుంబం అంటారు. కాని నేటి కాలంలో ఎంతో మంది వృద్ధులను వృద్ధాశ్రమాల్లో చేరుస్తున్నారు. ఇది సరికాదని ప్రజలందరికీ తెలియజేయడానికి కరపత్రం తయారు చేయండి.

VII. భాషాంశాలు

1. కింది సామాన్య వాక్యాలను సంశ్లిష్ట వాక్యాలుగా మార్చండి.

ఉదా - శర్వాణి పాఠం చదివింది. శర్వాణి నిద్రపోయింది.

శర్వాణి పాఠం చదివి, నిద్రపోయింది.

(అ) మహతి ఆట ఆడింది. మహతి అన్నం తిన్నది.

(ఆ) శ్రీనిధి జడవేసుకుంది. శ్రీనిధి పూలు పెట్టుకుంది.

(ఇ) మాధవి పాఠం చదివింది. మాధవి పద్యం చెప్పింది.

(ఈ) శివాని కళాశాలకు వెళ్ళింది. శివాని పాటల పోటీలో పాల్గొన్నది.

(ఉ) నారాయణ అన్నం తింటాడు. నారాయణ నీళ్ళు తాగుతాడు.

(ఊ) సుమంత్ పోటీలకు వెళ్ళాడు. సుమంత్ మంచి అలవాట్ల గురించి ప్రసంగించాడు.

© SCERT not to be republished

2. కింది సంశ్లిష్ట వాక్యాలను సామాన్య వాక్యాలుగా రాయండి.

ఉదా – శరత్ ఇంటికి వచ్చి, అన్నం తిన్నాడు.

శరత్ ఇంటికి వచ్చాడు. శరత్ అన్నం తిన్నాడు.

(అ) కందుకూరి రచనలు చేసి సంఘ సంస్కరణ చేశాడు.

(ఆ) రంగడు అడవికి వెళ్ళి, కట్టెలు తెస్తాడు.

(ఇ) నీలిమ టి.వి. చూసి, నిద్రపోయింది.

(ఈ) రజియా పాటపాడుతూ ఆడుకుంటున్నది.

(ఉ) అరుణ పాఠం రాసి ఆడుకున్నది.

3. సంయుక్త వాక్యం

కింది వాక్యాలను గమనించండి.

విమల తెలివైనది. విమల అందమైనది. – విమల తెలివైనది, అందమైనది.

“ఇలా రెండు సామాన్య వాక్యాలు కలిసి ఒకే వాక్యంగా ఏర్పడటాన్ని సంయుక్త వాక్యం అంటారు.

4. సంయుక్త వాక్యంగా మారేటప్పుడు వాక్యాల్లో వచ్చే మార్పులను గమనించండి.

(అ) వనజ చురుకైనది. వనజ అందమైనది.

వనజ చురుకైనది, అందమైనది – రెండు నామపదాల్లో ఒకటి లోపించడం

(ఆ) అజిత అక్క, శైలజ చెల్లెలు.

అజిత, శైలజ అక్కా చెల్లెళ్ళు – రెండు నామపదాలు ఒకచోట చేరి చివర బహువచనం చేరింది.

(ఇ) ఆయన డాక్టరా? ఆయన ప్రొఫెసరా?

ఆయన డాక్టరా, ప్రొఫెసరా? – రెండు సర్వనామాలలో ఒకటి లోపించడం

మరికొన్ని సంయుక్త వాక్యాలను రాయండి.

© SCERT not to be republished

ప్రాజెక్టు పని

ఈనాటి మానవసంబంధాల పై వార్తా పత్రికల్లో అనేక వార్తలు, కథనాలూ వస్తుంటాయి. వాటిని సేకరించి తరగతిలో వినిపించండి.

నేనివి చేయగలనా ?

1. ఇంటికి ఉన్న ప్రాధాన్యాన్ని చెప్పగలను.	ఔను / కాదు.
2. పాఠం చదివి ముఖ్యమైన పదాల గురించి వివరించగలను.	ఔను / కాదు
3. సమష్టి, వ్యష్టి కుటుంబాల వ్యత్యాసాలు, ప్రయోజనాలు వివరించగలను.	ఔను / కాదు
4. కృతజ్ఞతలు తెల్పుతూ లేఖ రాయగలను. కరపత్రం రాయగలను.	ఔను / కాదు

వ్యక్తి పరిణామం అతనితో ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా సంబంధమున్న అందరి పరిణామం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది.